

VESTERÅLEN HAVBRUK AS
Havnegata 37
8430 MYRE

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Vesterålen havbruk slip Kontrollnummer: 2022.011.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Nicholas Vogt

Fra Statsforvalteren i Nordland:

Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:

*Andre deltagere fra Statsforvalteren i
Nordland:*

Torunn Slettemark Hovden

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Vesterålen havbruk slip den 8.3.2022. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland registrerte fem avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har ikke samlet opp avviket materiale fra brukt spylevann.
- Virksomheten mangler et måleprogram for kontroll av utslipp.
- Virksomheten har farlig avfall som ikke er tilstrekkelig forsvarlig lagret. Plikten til årlig innlevering og deklarerer av farlig avfall er heller ikke oppfylt.
- Virksomheten kunne ikke dokumentere risikovurderinger eller rutinebeskrivelser innenfor området ytre miljø.
- Virksomheten mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra båter som kommer til bedriftens kai.

Anmerkning:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

16. mars 2022	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Øksnes kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: VESTERÅLEN HAVBRUK AS	
Organisasjonsnr.: 998091462	Eies av: 998030919
Bransjenr. (NACE-kode): 03.111 - Hav- og kystfiske	

Kontrollert enhet

Navn: Vesterålen havbruk slip	Anleggsnr.: 1868.0009.01
Kommune: Øksnes	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Mekanisk overflatebehandling og verft	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Vesterålen havbruk AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Vesterålen havbruk AS innen 1. juni 2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 22. februar 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Vesterålen havbruk AS bli ilagt et gebyr på kr 14 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke samlet opp avvirket materiale fra brukt spylevann.

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 29 Forurensninger fra mekanisk overflatebehandling og vedlikehold av metallkonstruksjoner i tilknytning til faste anlegg/installasjoner (inkludert skipsverft) § 29-4.

Kommentarer:

Forurensningsforskriftens § 29-4 krever at virksomheter som driver overflatebehandling skal samle opp avvirket materiale. Uten oppsamling og rensing av spylevann, vil en del av det avvirkede materialet gå ut med spylevannet. Vesterålen havbruk slip har en oppsamlingsrenne nederst på slippen, men det er ikke fullført noen anordning for å samle opp eller rens spylevannet som går ut fra renna. Utløpet av renna går direkte ut i fjæra ved siden av slippen (se figur 1).

Slippen brukes ikke til bunnspyling i vinterhalvåret, men den har vært brukt til høytrykksspyling av båter i løpet av våren/sommeren 2021, etter at Vesterålen havbruk AS overtok eiendommen fra G W Nilsen AS. I noen tilfeller har det vært båteierne eller deres ansatte som har gjennomført bunnspylingen. Vesterålen havbruk AS vil som eier av anlegget uansett være ansvarlig for utslipp fra aktiviteter på eiendommen og må gjøre de tiltak som er nødvendige for å unngå ulovlige utslipp.

Figur 1. Utløp av renne for oppsamling av spylevann. (Foto: Statsforvalteren i Nordland)

Avvik 2

Virksomheten mangler et måleprogram for kontroll av utslipp.

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 29 Forurensninger fra mekanisk overflatebehandling og vedlikehold av metallkonstruksjoner i tilknytning til faste anlegg/installasjoner (inkludert skipsverft) § 29-9.

Kommentarer:

Etter forurensningsforskriftens § 29-9 d) skal virksomhetene som omfattes av forskriften utarbeide og iverksette et måleprogram for kontrollmåling av utslipp til luft, vann og støy. Måleprogrammet skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Programmet skal beskrive hvilke målinger som skal gjøres for å dokumentere at krav til utslipp og støy overholdes. Hvis noen målinger er unødvendige, skal dette være begrunnet i måleprogrammet. For eksempel er det ikke relevant å måle støvnedfall eller støvutslipp for anlegg som ikke driver blåserensning og som heller ikke har utslipp av støv fra punktkilder.

Vesterålen havbruk AS hadde på inspeksjonstidspunktet ikke utarbeidet noe måleprogram for aktiviteten på slippen. Vi forstår det som at det ikke er helt avklart hvilke typer tjenester Vesterålen havbruk AS vil tilby fra anlegget i fremtiden. Hvis det fortsatt skal legges til rette for høytrykksspyling av båtskrog, så må bedriften utarbeide et program som beskriver hvordan dere skal kontrollere hvilke stoffer som slippes ut til sjø med det rensede spylevannet. Vanligvis vil det være nødvendig med relativt hyppige målinger i en oppstartsfase. Hvis disse målingene viser at anleggets aktivitetsnivå og renseløsning gir liten mulighet for utslipp over veiledende grenseverdier, så vil det for en liten slipp som dette være tilstrekkelig å begrense videre kontrollmåling til stikkprøver et par ganger i året.

Måleprogrammet skal også beskrive metodikk for prøvetaking og hvordan årlige utslipp kan beregnes ut fra analyseresultater og målt eller estimert vannforbruk.

Avvik 3

Virksomheten har farlig avfall som ikke er tilstrekkelig forsvarlig lagret. Plikten til årlig innlevering og deklarerer av farlig avfall er heller ikke oppfylt

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 - Farlig avfall - §§ 11-5, 11-8 og 11-12.

Kommentarer:

Avfallsforskriften § 11-5 stiller krav om forsvarlig oppbevaring og håndtering av farlig avfall. Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall, og de som håndterer farlig avfall skal «treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr». Miljødirektoratet har i faktaarket «Håndtering av farlig avfall» (M-284, 2014) konkretisert «forsvarlig oppbevaring» slik: *Avfallet skal oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning til omgivelsene.*

Vesterålen havbruk AS har et eget avlåst skjul for mellomlagring av farlig avfall. Her har bedriften lagerplasser for spillolje som er konstruert slik at eventuelle lekkasjer vil bli fanget opp. På inspeksjonstidspunktet var det imidlertid farlig avfall i skjulet (spillolje) som ikke var tydelig merket. Det var også flere fat og plasttønner med farlig avfall lagret utenfor skjulet, og dette avfallet er verken utilgjengelig for allmenheten eller sikret mot lekkasjer. Ifølge virksomheten er dette farlig avfall som allerede var lagret på eiendommen da Vesterålen havbruk AS overtok den i begynnelsen av 2021. Vesterålen havbruk AS opplyser at de i løpet

av det siste året har levert inn mye avfall fra eiendommen, men at innlevering av farlig avfall har blitt forsinket fordi de har hatt problemer med å få aktivert deklarasjonsfullmakten til Reno-Vest Bedrift AS i systemet avfallsdeklarering.no.

Farlig avfall må leveres til godkjent avfall minst én gang per år (avfallsforskriften §11-8), og innleveringen må deklarerer (§ 11-12). I og med at betydelige mengder farlig avfall har blitt lagret i mer enn ett år på eiendommen er kravet om årlig innlevering ikke oppfylt.

Vesterålen havbruk AS kan heller ikke dokumentere at avvirket materiale fra bunnspyling har blitt levert som farlig avfall. En del avvirket materiale vil normalt bli liggende igjen på slippen etter spyling. I Miljødirektoratets veileder til forurensningsforskriftens kapittel 29 (M-487, 2016) heter det: *Slam, vann med kjemikalier/løsemidler og annet oppsamlet materiale, skal håndteres som farlig avfall, så sant det ikke foreligger analyser som kan dokumentere at avfallet ikke er farlig avfall. Groe kan også inneholde farlige stoffer.*

Figur 2. Farlig avfall (blant annet spillolje) som ikke er tilstrekkelig sikret mot lekkasje. (Foto: Statsforvalteren i Nordland)

Avvik 4

Virksomheten kunne ikke dokumentere risikovurderinger eller rutinebeskrivelser innenfor området ytre miljø.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6 og 7.

Kommentarer:

Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd nr. 6 krever at virksomheten skal *kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak*

for å redusere risikoforholdene. Resultatene av dette arbeidet skal være dokumentert skriftlig.

På inspeksjonstidspunktet kunne ikke Vesterålen havbruk AS legge fram kartlegginger eller vurderinger av risikoer innenfor området ytre miljø. Dere må dokumentere at dere har gått gjennom hvilke muligheter det er for at driften hos dere kan forårsake forurensning eller forsøpling. Dere må for eksempel kartlegge hvilke typer farlig avfall som vanligvis oppstår hos dere og vurdere risikoen for at noe av dette blir feil håndtert eller uforsvarlig lagret (jf. avvik 3).

Hvis dere i risikovurderingene finner at det er uakseptabel risiko for hendelser som kan skade ytre miljø, så må dere også utarbeide tiltak for å redusere risikoen.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7 krever at virksomheten *skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen*. Disse rutineene må være skriftlig dokumentert. Dette innebærer at virksomheter må ha rutiner som sikrer at de overholder kravene til håndtering av farlig avfall. En fullstendig rutine for håndtering av farlig avfall må ta med hvilke typer farlig avfall som typisk oppstår i virksomheten, hvor det skal mellomlagres, at det skal være merket (eller i merket beholder) og at farlig avfall må innleveres og deklarerer minst én gang per år. Dere hadde ikke en slik rutinebeskrivelse på inspeksjonstidspunktet.

Hvis dere fortsatt skal drive anlegg for bunnspyling av båtskrog, så må dere ha skriftlige rutiner som sikrer at løsningen for oppsamling og rensing av spylevann brukes og vedlikeholdes på en slik måte at den fungerer godt.

Avvik 5

Virksomheten mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra båter som kommer til bedriftens kai.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kapittel 20 (Levering og mottak av avfall og lasterester fra skip), § 20-6.

Kommentarer:

Vesterålen havbruk AS sin slipp har egen kai. For å forebygge dumping av søppel til havs og sikre tilstrekkelige mottaksordninger i havnene pålegger forurensningsforskriftens § 20-6 havneansvarlige å utarbeide avfallsplan. Planen skal blant annet beskrive hvordan dere håndterer avfall som leveres fra båter som kommer til dere. Kravene til innhold i slik plan er nærmere beskrevet i vedlegg 1 til forurensningsforskriften kap. 20.

En plan for mottak av avfall fra skip kan gjelde en enkelt kai/havn eller omfatte flere havner. Hvis det er hensiktsmessig, kan to eller flere havneansvarlige samarbeide om en felles plan. Planen må godkjennes av Statsforvalteren.

7. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)